

साझाकुरा

www.sajhakaranews.com

माकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझाकुरा

राष्ट्रिय दैनिक

सडक प्रभावितलाई आज बिहान भेला हुन आह्वान

हेटौंडा बजार क्षेत्रका घर भत्कने त्राश बढ्दै

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २२ असार/सर्वजनिक सडक पत्र २०७१ बन्नुपूर्व हेटौंडा बजार क्षेत्रमा बनेका घरको मुलाख्खा नदिएसम्म सडक विस्तार गर्न नदिने बताइएको छ । मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघले शुक्रबार हेटौंडामा पत्रकारसँग छलफल गर्दै संघअन्तरगतको हेटौंडा बसोबास संरक्षण समितिसहितको एकसूत्रीय माग पुरा नगरी घर भत्काउन खोजेको सङ्घमा आन्दोलन गरिने बताइएको छ ।

पूर्वपश्चिम राजमार्ग बन्नुअघि नै २०११ सालदेखि बसोबास गर्दै आएको हेटौंडा नगरमा स्थानीय सरकार (नगरपालिका) ले एकीकृत सम्पत्ति कर लिइरहेको सचका पूर्वअध्यक्ष पद्म नेपाका उद्योग वाणिज्य महासंघका सदस्य कृष्ण कटुवालले बताएका छन् । डिभिजन सडक कार्यालयले अतिक्रमण गरी निर्माण गरेको भएर प्रचार गर्दा आफूहरूलाई दुख लागेको कटुवालले बताए ।

२५ मिटरभित्रका घर जग्गाको लालपुर्जा व्यक्ति नाममा रहेका छन् । राज्यलाई हालसम्म निबन्धानुसार मागपति, बिभिन्न कर तिर्दै आएको भएतापनि कार्यालयबाट खरीदबिक्री हुँदै आएकोले निजी सम्पत्ति राज्यले लिनुपर्ने अतिप्रति वा मुलाख्खा दिनुपर्ने हेटौंडा बसोबास

संरक्षण समितिका अध्यक्ष एबम मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष कृष्णकुमार गुप्ता अग्रवालले बताए ।

प्रदेशसभा सदस्य लक्ष्मी श्रेष्ठ, मडवासंघका पूर्वअध्यक्षहरू अश्वरूप सुमारी, उत्तम शर्मा डकाल, केशवलाल श्रेष्ठ, हेमन्त एमोसियसनका पूर्वअध्यक्ष शंकरलाल श्रेष्ठलगायतको उपस्थिति रहेको थियो । मडवासंघका अध्यक्ष गुप्ता अग्रवालले एक हजार सात सय ७२ घरधनी प्रत्यक्ष प्रभावित हुने, करिब एक सय ५० परिवार घरबारविहिन (विस्थापित) हुने, फर्कडै चार हजार कससारी प्रभावित हुने बताए ।

हेटौंडा बजार क्षेत्रका करिब तीन सय घरधनीहरूले घर भत्काउने सूचनाको विरोधमा सर्वोच्च अदालतमा विभिन्न मितिमा मुद्दा दायर गरेका छन् ।

लामो समयदेखि अल्पसंख्यक शिकार भएको हेटौंडा बजार क्षेत्रका भवन भत्कने सम्भावना बढ्दै गएको छ । गतघडी बढ्दै गएको छ । हेटौंडा बजार क्षेत्रको सडक विस्तारको विषयले हेटौंडा पुनः तागिएको छ । केहीबर्ष अघिमात्र करोडौं रूपैयाँमा किनबेच भएको घर भत्कने भएपछि घर धनीको चिन्ता बढेको हो ।

गत असार १० गते डिभिजन सडक कार्यालय हेटौंडाले ३५ दिने सूचना जारी गरेपछि सडक

विस्तारको विषयलाई पक्ष र विपक्षमा तीब्र बहस सुरु भएको छ । मकवानपुरका केहीतिन अधिवक्ता मकवानपुर आएका प्रमुख जिल्ला अधिकारी सुदृष्टसाद प्रसाईले शुक्रबार मध्यान्न जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा राखेको संवैधानीय छलफलमा पनि चर्कोचर्की परेको छ । प्रिजज प्रसाईले २५ गजको विषयको बारेमा राखेको सर्वपक्षीय बैठकमा प्रदेशसभा सदस्य, मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघ, राजनीतिक दलका नेतृत्व, प्रहरी प्रशासन, सरोकारवाला घरधनी, हेटौंडा उपमहानगरपालिका प्रमुख, उपप्रमुख सहितको उपस्थिति रहेको थियो ।

बैठकको पारम्भिकमा डिभिजन सडक कार्यालय हेटौंडाका डिभिजन प्रमुख राजेशकुमार यादवले असार १० गते प्रकाशन भएको सूचनाको विषयमा जानकारी गराउँदै यो पटक हेटौंडाका घरधनीको मागअनुसार सरकारले २५ मिटर लाई घटाएर २५ गत मात्र बनाएको बताएका थिए । उनले साउन १६ सम्म आफूहरूको सूचनालाई बेवास्ता गरिएर अतिक्रमण घर टहरा कानुनी तवर बाट हटाइने बताए ।

मकवानपुर उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष कृष्णकुमार गुप्ता अग्रवालले चालू अवस्थामा राज्यले पीडितलाई मुलाख्खा र कुनै

क्षतिपूर्ति नदिए घर भत्काउन खोजे प्रतिहार हुने कडा चेतावनी दिए । उनले सबै खससाथी र घरधनीको व्यक्तिगत सम्पत्तिलाई राज्यले हानी गर्न नसक्ने चेतावनी दिए ।

कार्यक्रममा बागमती प्रदेशसभा सदस्य एकात्मता श्रेष्ठले आफूहरू पनि सडक विस्तारको क्षतिपूर्ति र मुलाख्खा दिनुपर्ने, बाइपास सडक निर्माण गरेर हेटौंडालाई सडकको बीचबाट दयावाँया १६-१६ मिटर सडक फरकिलो बनाउन सकिने अवधारणा प्रस्तुत गरे । कार्यक्रममा हेटौंडा उपमहानगरपालिका मेयर भीमा लामाले यो पटक हेटौंडाको सडक विस्तार भएरै छाड्ने दावी गरिन् । यो विषयलाई थप मिर्जोलेर समस्या नघट्ने अनुरोध गरेकी थिइन् ।

डकको दायाँबायाँ २५ मिटर क्षेत्रमा बनेका घर टहरा भत्काउने डिभिजन सडक सूचनाको विषयमा छलफल गर्न मडवासंघले शनिबार बिहान रोयल पाटी प्वालसमा प्रभावितहरूलाई बोलाएको छ । यहाँले मुलाख्खा दिएर मात्र भत्काउने भने वा हेटौंडा सडक लाई बाइपास गरी सडकको नक्साकन नै परिवर्तन गर्ने सरकार समक्ष आग्रह गर्ने जस्ता विकल्पमा छलफल हुने बताएको छ ।

चित्रेपानी सामुदायिक वनमा वृक्षरोपण

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २२ असार/हेटौंडा-६ मा रहेको चित्रेपानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमा वृक्षरोपण गरिएको छ । डाबर नेपाल प्रादिको सहयोगमा वृक्षरोपण गरिएको हो ।

समूहको वन क्षेत्रभित्र कुरिलो, टटेलो, विजयसाललगायत विस्वारीपण गरिएको छ । कुरिलो १ लाख, टटेलो ३ हजार, विजयसाल ३ हजार वृक्षरोपण गरिएको समूहका अध्यक्ष सुब्रह्मदुर घनानले बताए । लोप हुँदै गएको जडीबुटीबन्ध विस्वा रोपेर समूहले राम्रो काम गर्नुको साथै स्थानीय उपभोक्ता र समूहलाई प्रयाप्त आयआर्जन हुने सबै डिभिजन वन कार्यालय, हेटौंडाका प्रमुख रामचन्द्र श्रेष्ठले बताए ।

कार्यक्रममा डाबर नेपालका एसोसिएट मेनेजर विष्णु केसीले कार्यक्रमको बारेमा जानकारी गराउँदै रोपिएका विस्वाको संरक्षण गर्नु पर्नेमा जोड दिए । डाबर नेपालले सुर्खेत, नुवाकोट, बारा, पर्सा, मकवानपुर, काभ्रे जिल्लाका ३४ जिल्लामा काम गरिरहेको बताउँदै समूहले राम्रो काम गरेमा भविष्यमा समेत सहयोग गर्ने बताए । अघिल्लो वर्ष रोपिएका विस्वाले अब आम्दानी गर्न सुरु गर्ने र यसले स्थानीय उपभोक्ताको आर्थिक स्थितिमा सुधार ल्याउने उनको भनाई थियो ।

यसअघि डाबर नेपालले समूहको क्षेत्रभित्र २ लाख ५५ हजार कुरिलो, सीताशोभक, जामुन, केदारना लगायत वृक्षरोपण गरेको थियो । समूहले उत्पादन गर्ने विस्वाको डिभिजन वन कार्यालय, मकवानपुर बाट प्रमाणीकरण समेत भैसकेकाले यसले उत्पादन गर्ने विस्वाको डाबर नेपालले प्रचलित बजारमूल्य अनुसार खरिद गर्ने समूहसँग सम्झौता भएको समूहले जनाएको छ । समूहका अध्यक्ष घनानको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा डाबर नेपालका एसोसिएट मेनेजर केसी, समूहकी सचिव रजनी गौतम, समूहका सहायक अध्यक्ष भानुप्रताप बिहारी, सञ्चारकर्मी भीमसेन पौडेल, समूहका पदाधिकारी र उपभोक्ताको सहभागिता थियो ।

मनहरीको बजेट ९० करोड रूपैयाँ

साझाकुरा संवाददाता

हेटौंडा, २२ असार/मनहरी गाउँपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेट पारित गरेको छ । शुक्रबार गाउँपालिकाको विकासतर्फ १४ करोड २९ लाख १२ हजार ८ सय ७३, आर्थिक विकासतर्फ ४ करोड ३० लाख, सामाजिक विकासतर्फ ३० करोड २३ लाख ५९ हजार, पूर्वाधार विकासतर्फ ३२ करोड ६४ लाख, वन, वातावरण तथा विपद्

सय ७३ रूपैयाँ ६६ पैसाको बजेट समाले पारित गरेको हो ।

गाउँपालिकाले स्वास्थ्य, संस्थागत विकासतर्फ १४ करोड २९ लाख १२ हजार ८ सय ७३, आर्थिक विकासतर्फ ४ करोड ३० लाख, सामाजिक विकासतर्फ ३० करोड २३ लाख ५९ हजार, पूर्वाधार विकासतर्फ ३२ करोड ६४ लाख, वन, वातावरण तथा विपद्

व्यवस्थापनतर्फ १ करोड २५ लाख, वडागत बजेटतर्फ ७ करोड ५० लाख रहेको छ ।

कार्यक्रममा गाउँपालिका अध्यक्ष रजन कात्वाले, वडाअध्यक्षहरू, वडासदस्यहरू, कार्यपालिका सदस्यहरू लगायत गाउँपालिकाका विभिन्न राजनीतिक दलका नेताहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

सोलिड्यारिटी इन्टरनेशनल एकेडेमी कलेज अफ होटल एण्ड हस्पिटालिटी म्यानेजमेन्ट

प्रोफेशनल स्कील एण्ड ट्रेनिङ डिपार्टमेन्ट

यहाँ आउँदा शैक्षिक सत्र २०८० देखि यस सोलिड्यारिटी इन्टरनेशनल एकेडेमी कलेज अफ होटल एण्ड हस्पिटालिटीको लागि कक्षा ११ मा अध्ययन गर्न इच्छुक विद्यार्थीहरूको लागि कक्षाहरू सञ्चालन गरिदैछ ।

भर्ना र थप जानकारीको लागि यसै कलेजको कार्यालयमा सम्पर्क गर्नुहोला ।

सम्पर्कको लागि

०५७-५२९१७७२, ८८०१०६८६८१,
८८४८८२२७७७ (ग्रिन्सिपल)

सुचना ! सुचना !! सुचना !!!

हेटौंडाको चिरपरिचित फार्मसी **देउराली फर्मा** यहाँ २०८० असार २३ गते शनिबारबाट हेटौंडा-३ बसामाडीमा सञ्चालन गरिएको सम्पूर्ण ग्राहक बन्धुलाई सहर्ष जानकारी गराउदछौं । ग्राहकलाई पर्न गएको असुविधा प्रति क्षमाप्रार्थी छौं ।

प्रो. हिरालाल श्रेष्ठ

देउराली फर्मा

हेटौंडा उ.म.न.पा.-३ बसामाडी

सम्पर्क : ०५७-५२५८६८३, ९८६५०१२५८८

Join IT Career in HCC

Admission Open

+2

Science Management

→ Computer Science
→ Hotel Management
→ Business Studies

Law (English)

Bachelor Program

BSC. CSIT

BCA

BBS

(T.U. Affiliated)

यस हेटौंडा सिटी कलेजमा **B.Sc.CSIT** कार्यक्रम अन्तर्गत दोस्रो वर्ष तैयारी (Semester) मा अध्ययनरतछान **श्री दिनेश खरेलले** त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा सञ्चालित प्रथम वर्ष प्रथम शत्रको परीक्षामा **89.8 प्रतिशत (500 पुर्णाङ्कमा 449 अंक प्राप्त)** ल्याई **नेपाल प्रथम** हुन सफल हुनुभएकोमा हार्दिक बधाई तथा उत्तीर्ण पत्राधिको कामना गर्दछौं ।

साथै, **BSC. CSIT** र **BCA** को 11 औं सम्मूहको (2080 Batch) लागि पढेबै **परीक्षा तयारी कक्षा (Entrance Preparation Class)** सञ्चालन भइरहेको कुराको पनि सहर्ष जानकारी गराइन्छ ।

हेटौंडा सिटी कलेज/जेनिथ

सम्पर्क: 057-5266680, 9855069444, 9855077417, 9855067435

2-DAY FREE MEDICAL CAMP

(२ दिने निशुल्क चिकित्सा शिविर)

असार २२ र २३ गते

स्थान: हेटौंडा स्कुल अफ मानेजमेन्ट एण्ड सोसल साइन्स
समय: बिहान ८ बजे देखि

नाम दर्ता असार १९ देखि सुरु हुँदैछ।

निःशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण सेवाहरू:

- जनरल मेडिसिन (General Medicine)
- प्रसुति तथा स्त्री रोग (Obstetrics and Gynecology)
- बाल रोग (Pediatrics)
- शल्य क्रिया (General Surgery)
- मानसिक तथा नसा (Psychiatry)
- हाडजोर्नी तथा नसा रोग (Orthopedics)
- छाला तथा यौन रोग (Dermatology)
- नाक कान घाँटी (ENT)
- आँखा परिक्षण (EYE)
- ई. सी. जी. ECG
- भिडियो एक्सरे (USG)
- रगत तथा पिसाब परिक्षण (LAB)
- न्युरो सर्जरी (Nero Surgery)
- मुटु रोग (Heart Disease)

Organized by:

Hetauda School of
Management and Social
Sciences
"कडा अनुशासन, स्तरीय शिक्षा"

Technical Support by:

KATHMANDU
MEDICAL COLLEGE

Accredited by University Grants Commission (UGC), Nepal (2023)

यस पृष्ठमा प्रकाशित साहित्य बाहेकका सामग्रीहरू विभिन्न वेबसाइट, सामाजिक सञ्जाल तथा एजेन्सीहरूबाट साभार गरिएका हुन् ।

facebook twitter Google विज्ञान/प्रतिधि

च्याट जीपीटीले रच्यो इतिहास, पादरीको अनुपस्थितिमा अमेरिकामा गरायो बिह

आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स च्याटबाट च्याट जिपिटीले अब बिहे पनि गराउन थालेको छ । अमेरिकाको कोलोराडोमा बिहेका लागि फादर अर्थात् पादरीको अनुपस्थितिमा च्याट जीपीटीले एक जोडीको बिहे गराइदिएर इतिहास रचेको हो ।

सन् १९०० को दशकमा बनेको एक ऐतिहासिक चर्चमा उक्त कीर्तिमानी बिहे सम्पन्न भएको छ ।

मोरिसन चर्चमा भएको बेहुली श्रुति विन्चन र बेहुला डेटन टुटको सो विवाहमा च्याट जिपिटी एवाई रोबोटले फादरको भूमिका निभाए गरेको थियो ।

समाचार अनुसार कोलोराडोको परम्परामा कुनै पनि जोडीले आफ्नी सहमतिमा कुनै अधिकारीको उपस्थिति बेगर पनि बिहे गर्न सक्छ । सोही परम्पराको फाइदा उठाउँदै त्यो जोडीले आनो बिहेमा एवाई प्रविधिको प्रयोग गर्ने निर्णय गरे ।

एवाई च्याटबाट बाट बिहेको प्रक्रिया सम्पन्न गराउने आइडिया चाही सुरुमा बेहुलीका पिता स्टीफन विन्चले निकालेका थिए ।

सो बिहेमा च्याट जीपीटीले केवल विवाह प्रक्रिया सम्पन्न मात्र गरेन उक्त विवाहमा माइलाह्लाई निम्नजस्तो नक्का लागि पनि ज्याट जीपीटीकै सहयोग लिइएको थियो । बिहेमा करिब ३० जना पाहुनाहरू सहभागी भएका थिए ।

च्याटबाटको प्रयोग गरेर गरिएको विरहकै पहिलो यस विवाहका सम्बन्धमा च्याट जीपीटीले भनेको छ, 'हामीले यो ऐतिहासिक क्षणको खुसी मनाएर सम्मानित महसुस

गरिरहेका छौं, जहाँ प्रेम र प्रविधि एक अर्कासँग जोडिएका छन् ।'

उक्त बिहेमा प्रयोग भएको च्याट जीपीटी च्याटबाट युस एवाई रोबोटलाई मुञ्चोटा लगाइएको थियो । बिहेमा उपस्थित मजिसहरूलाई सम्बोधन गर्दै सो रोबोटले भन्यो, 'म यहाँहरू सबैप्रति आभार व्यक्त गर्दछु, विशेष गरी जो अन्य राज्यबाट समेत आउनुभएको छ ।'

उक्त रोबोटले फादरको भूमिका निभाए गर्दै बेहुला र बेहुलीलाई परम्परा अनुसार वाचा गराउनुका साथै आशीर्वाद पनि

दिएको थियो ।

अरीछो त बिहेमा प्रविधिको प्रयोग गरेको श्रुति र डेटनको जोडीको प्रेम सम्बन्धको सूक्ष्मता पनि प्रविधिसँगै जोडिएकोको छ । उनीहरूबीच अन्तलाइन डेटिङ एपको मार्फतबाट चिनजान भएर प्रेम अंकुरण भएको थियो ।

च्याट जीपीटीलाई फादर बनाएर बिहे गर्दै अन्ततः यो जोडीले इतिहासमा नाम लेखएको छ । बिहेमा सहभागीहरूले पनि आफूहरूका लागि यो मोवाइलमा लागि स्मरणपत्र रहेको बताएका छन् ।

यौन जीवनका १० संकेत

जसले साथीको स्वार्थ पत्ता लगाउन सक्छ

यौन आफैंमा सुन्दर चीज हो । यो दुई व्यक्तिलाई नजिक ल्याउने एउटा माध्यम पनि हो । यसले श्रीमान् श्रीमतीबीचको साँघपनता र आत्मीयता बढाउँछ । यो शारीरिक साँघपनता मात्रै नभएर मानसिक पुनर्जन्मका कारणको पनि समेत उपयोगी हुने गर्छ । तर कहिलेकाहीँ दुवै साभेदारको बराबर आनन्द र मनोवैज्ञानिक रूपमा फाइदा पुर्‍याउने यौन कहिलेकाहीँ एकपक्षी नौसानीको कारक पनि बन्न सक्छ ।

जहाँ एक पार्टनरले अर्को पार्टनरको आवश्यकताहरूलाई लगातार बेवास्ता गर्छ, त्यहाँ समस्या उत्पन्न हुन सक्छ । यसको अर्थ कुनै स्थायी पार्टनर भयो भने त्यसबाट चर्पात आनन्द पाउन सकिँदैन । यहाँ हामी १० संकेतहरूको बारेमा बताउँछौं जसले तपाईंको पार्टनर कस्तोको स्थायी छ भनेर पत्ता लगाउन सहयोग गर्छ ।

यदि तपाईंको पार्टनर चाहन्छ कि जब उसलाई यौन सम्पर्कको चाहना भयो तब तपाईं तयार हुनुहुन्छ । यदि तपाईं मुडमा हुनुहुन्छ र अचानक गर्नुहुन्छ भने उ सिधै आफ्नो असन्तुष्टि जनाउँछ भने बुझ्नुहुन्छ तपाईंको पार्टनर स्थायी छ ।

तपाईंको पार्टनर केकल एक थोला पोषजन तन पराउँछ । केटा होस् वा केटी यौन पोषजनमा नयाँनयाँको खोजी गर्दैन र तपाईंले दिएको सुक्राव पनि मन पराउँदैनन् भने पनि बुझ्नुहुन्छ तपाईंको पार्टनर स्थायी छैन ।

यदि तपाईंको पार्टनरले आफूलाई मुडमा ल्याउने काम पनि तपाईं आफैले गरिँए हुन्छ्यो जस्तो सोच्छ भने यसमा पनि स्वाधेपना देखिन्छ । महिलाको शारीर कहिलेकाहीँ मुडमा आउनको लागि केही समय लाग्छ । तर कहिलेकाहीँ पुरुषहरू आफू विलासतामा आउने बित्तिकै महिला मुडमा आओस् भनेर पनि चाहन सक्छन् । यदि यस्तो भयो भने यसमा स्वार्थ देखिन्छ ।

यदि तपाईंको पार्टनर तपाईंलाई मुडमा हुँदा मात्रै राम्रो व्यवहार गर्छ भने त्यसमा स्वार्थ छ भने बुझ्दा हुन्छ । कोही पनि अरुकेसमा उदासीन हुने र मुडमा आएपछि जे गर्न पनि तयार हुन्छ भने उसमा स्वार्थ देखिएको याही हुन्छ ।

कोही पनि मान्छे अरु समय सँगै व्यस्त हुन्छ र यौन सम्पर्कको क्रममा पनि कोरले जस्ता पुर्वतयारीमा ध्यान दिँदैं सिधै यौन सम्पर्कलाई ध्यान दिन्छ भने उसमा पनि स्वार्थ भएरएको छ भने बुझ्दा हुन्छ ।

यदि तपाईंको पार्टनर तपाईं कस्तो सम्बन्ध चाहन्छु भन्ने बुझ्न नै चाहिँदैन भने ऊ स्वार्थले परिपूर्ण छ भन सकिन्छ । यदि तपाईं आफ्नो पार्टनरको शारीरिक प्रशंसा

गर्नुहुन्छ भने मस्झ पर्ने र तपाईंको प्रशंसा गर्न कहिले नजान्ने पार्टनर छ भने बुझ्नुहुन्छ ऊ स्वार्थी मान्छे हो ।

तपाईंको पार्टनर आनन्द दिनमा होइन कि लिवेनगमा मात्रै विश्वास गर्छ भने बुझ्नुहुन्छ कि ऊ स्वार्थी मान्छे हो । कसैले फोरलेको जिम्मेवारी छोडेर तपाईंको भरोसा छाड्ने साथी छ भने उसमा स्वार्थ रहेको बुझ्नुहुन्छ ।

जब तपाईं पार्टनरसँग यौन सम्बन्ध राख्नुहुन्छ, तब तपाईं आफ्नो साथीसँग कुनै प्रकारको आरम्भियताको महसुस गर्नुहुन्न वा यौन सम्पर्कलाई साथीले केवल शारीरिक सम्बन्धको रूपमा मात्रै लिएको छ र यसमा भावनात्मक कुरा आत्मा दिन भने सम्भाव्य छ त्यहाँ प्रेमभन्दा बढी स्वार्थ हुन्छ ।

स्वस्थ र फिट रहनका लागि खानेपनि कुरा

वस्थ रहनका लागि नियमित रुपमा फिट राख्ने सोचका कुरा गर्नेपर्छ । शरीर फिट राख्नेमा शरीर पनि स्वस्थ रहन्छ ।

बढ्का लागि यी बान्दुकाको सेवन गर्नुहः
बही: दही प्रोटीन र पेट अनुचलन ब्यबस्थितरूपले भएएको हुन्छ । यसमा क्याल्शियम, पोटैशम तत्व, भिटामिन बी २, भिटामिन बी १२, पोटाशियम र म्याग्नेशियम जस्ता तत्वहरू पाइन्छ । दहीले पाचन प्रक्रियालाई सक्रिय बनाउँछ र शरीरलाई स्वस्थ राख्छ ।

बलम: अलग-अलग छडका दलमा भरपूर पोषक तत्व पाइन्छ । दलमा फादरहरू, प्रोटिन जस्ता पदार्थहरू पाइन्छ । यसले पाचन तन्त्र स्वस्थ राख्छ, नयाँ कोशिकाहरू निर्माण गर्छ । दलमा भिटामिन ए, बी, सी, ई, म्याग्नेशियम, आयरन र जिंक आदि पाइन्छ ।

मसाला: तरकारीमा प्रयोग गरिने मसालाले स्वास्थ्यलाई नजिकै फाट्दा गर्छ । यसमा दुग्दाई कन गर्न्, रोरासि लवुने, एण्टि अक्सिडेन्ट, टोप प्रतिरोधी क्षमता बढाउने आदि काम गर्छ ।

बेसार, दालचिनी, मेथी, मरिच जस्ता मसालाहरू खानु फाइदाजनक हुन्छ ।

मसुर: लसुनले स्वास्थ्यमा फाइदाजनक हुन्छ ।

यसले रक्तचापका कम हुने, कोलेस्ट्रॉल जस्ता समस्याहरू कम गर्छ । यसले रोग प्रतिरोधी क्षमता पनि बढाउँछ ।

साहित्य

पुतली

एकिसका सख्का

कथा : ९, नवीन शिखर सभन

पुतलीका हुल हावामा पड्कसहित उड्नु पुतली आफ्नै पछेता हेरी रमाउने गर्नु

आकाश माथि उडेर गाको पुतली देखिन्छ इन्द्रेणी जस्तै देखिने सबैको मन लोभिन्छ

पुतली सधैं फुलको रस चुल्न रमाउँछ पुतली उडी गएको बेला सुन्दर देखिन्छ

जीवन पनि उडेर गाको बाहा नै हुँदैन फुल नहुँदा पुतली रस पिउन पाउँदैन

साथी

मजिजल राई

कथा : ९, नवीन शिखर सभन

दुःखमा साथ सुखमा हात बाँड्ने पाउने एकलाई कहिले पनि नछोड्ने

राम्रो मामांमा लान सधैयाम नर्ने नराम्रो बाटोमा जानलाई रोक्ने

आजुन साथी समाज हात अगाडि बाढी

एक भई साथै हाम्रो केनी जीवन बिताऔं

तिमी नै बोली तिमी नै साहारा नछोड साथ मममा राख

अनिमा सजाउ साथै र विहान

लड्दा म हात दिइ उठाऊ

अप्यारो पदा साहारा दिई

जीवन रमाऊ

इलिना सापकोटा

कथा ४

बागपाति इश्विन मोरिङ स्कूल हेटौडा-२, मकवानपुर

यो सानो मोवाइलमा संसार अटेको छ । यही मोवाइलको कारणले धेरै दुर्घटना घटेको छ ।

मोवाइलसँग फेसबुक, युट्युब, भेसेन्जर जोडिएको छ । हामीले जे खोज्यो त्यो मोवाइलमा भेटिएको छ ।

मोवाइल किन्न जानुपर्छ नजिकैको बजार । मोवाइल किन्न सधैं लाग्छ हजारी हजार ।।

राम्रा सव हैन तराम्रा कुरा पनि मोवाइलमा पाइन्छ । ज्ञानबर्द्धक कुराहरूको लागि यही मोवाइल चाहिँदैन ।

मोवाइलको कारणले हुन्छ पारपाचुके र बिहे । गलत प्रयोग नगरी है यही संदेश दि ।।

दुई मुक्तक

नन्दलाल आचार्य

भएर आमा सलान सुची देखेले उनकै चाहना ओरालो हेन उकालो चढे । हेर्ने उनकै चाहना बेजस्तो नाम र उपनाम दिए पनि उनलाई सकिँदै आफू गँगटो जस्तो बन्ने उनकै चाहना ।

केकम्प एकमना धरा कसिला धी धी हल समजुनो भैले केही बोने परेन उठ्ने नै सके बल समजुनो । कनकलाली फेको अर्धो फुटेको धीरा रहेछ बसो जति छुट्टा खेपे पनि हामी दुईको पूरै हल समजुनो ।

कथा

कुमार काफ्ले

राजनीतिक कोपभाजनको सिकार भएर म यस्तो दुर्गम ठाउँमा सरुवा भएँ कि के भन्ने । त्यहाँको हवापानी र परिस्थिती मान्छेबाहेक सबकोकै मन नपर्ने । बाइ मलिन हात पाभुरा चलाउँदासमेत छ मलिन खान धीउरी पर्ने भिरलो र दुक्नेनी पंगर बाढी । सिंचाइको अभावमा लगाइएका बालीनानी सुकेनासु लागेको विश्रुजस्ता देखिन्थे । बिन्दवी जिवन सारै कष्टकर र उदास उदास अनुहारहरू कहिले यता त कहिले उता दाँडाहेका भेटिन्थे । साथै परेपछि रस्तल्ले टिप्ल भएर आउने अधिकांश लोग्नेले स्वास्नी कट्यो र बहाइरी देखाउँथे । अनि कम कट्टाई भेटेने महिलाहरू आफूलाई भाग्यमानी ठान्थ्ये ।

म यो नौलो परिवेशमा रमाएको थिएँ कि हराएको थिएँ आफूलाई राम्रोसँग थाहा थिएन । त्यस गाउँमा मैले केही साथीहरू बनाइसकेको थिएँ । तीमध्ये भोला पनि एक थियो । उसको बारेमा बुझ्दै जाँदा धेरै कुराहरू थाहा हुँदै गयो । मान्छे सारै रमाइलो र हक्कीको थियो । उसका दशौँ अलग गुमालाई त्यही एउटा रक्सी पिउने बानीले खन्यौँ छोटैपिरेको थियो औसतीको रातमा जुन छोटैएर जसरी । त्यही कारणले रहेछ त्यसोले चटकर माइतीघर गएकी । मेरै अनुश्रुतमा उसले आफूहरूको कसरी सम्बन्धमा चिचापन आयो र गौरी कसरी मद्दत भई भनेर पचातासले मरिएको मुहामुह बनाएर भएक भई बनाएको उसमा ।

'म नखाउन्जेल नखाई कुरेर बस्ती । तर म राती कतिबेला घर फर्किँने कुनै ठुलो थिएन । मलाई देखेनिकित्तै ऊ खाना तयार पस्किन्थी । हैपनि म अकारण निहुँ छोर्नेथेँ । गाली गर्थे र धेरैजसो त पिउँथेँ । खानाको मासु लताले हातेर बेवाज बनाइदिन्थे । र, ऊ घरघरी रुँदै भोकै सुत्थी । म पनि बेहोस भएर त्यस्तिकै बेठाना सुतिदिन्थेँ जुता नै नखोलीकन । तर पछि होश खुन्दा विलासतामा आरामले सुतिरहेको हुन्थेँ । उसको सहनशीलता मैले उबेला बुझिने र अहिले पछुताउँछु ।

'अनि त्यसपछि के भयो त ?' मेरो चासो ।

एकपटक ब्वाक खोयो । लागो साथ तायो र आँखा रिसला पदै कुरेर भन्न लाग्यो, 'त्यसपछि जे भन्नु थियो त्यही भइयोथे । मेरो अत्याचारले सीमा नाथ्यो । म उसलाई भैले उबेलो आरोग्य लगाउन थालें । सहरे बसेकी थिएँ । जब मैले नशाको तलमा सजिलैसँग उसको पतिव्रत धर्मसधैं भै थावा कोलें तब उसले मसँग बिन्दवी नक्दो ठहर गरिछ । र, उसले अब तिम्रो सङ्ग हुँदैन भनेर बिहानै मलाई लान्न हिँड्यो । सलम अर्कै फर्काउन आउँछ कि भनेर पर छुट्टोबाट फर्कीकहाँ हिँदै थिएँ । तर म पापी जहँ गदैनँ ।

'अनि उसलाई लिन गएनौ त भोला ?' 'के गर्नु सर । दुई चार दिन त त्यो जाँडि गए जान्छो त, छुट्टा भए जुता त कति कति जस्तो लाग्यो तर मेरो त दाहिने हातै भाँचिचुजस्तो भइयो' नि । आज आउँछु छैन, भोलि आउने कि भनेर बाटो हेर्ने आउँछिन ।

स्वास्तीको बिहे

मेरा त बाँधे टुप्पार । हार खाएर एकदिन त लिन गएँ ।' 'अनि आइन् कि आइन्थु न त ?' 'यहाँ सुन्नु न, भन्दछु । पहिला कस्तो मान मनिता गर्ने सासुससुरा त्यो पालि त बासी गर्दैनन् बा ! नमकारा गर, बलु नभने पछि पार्ने बसे । खाना खान थालेपछि चाहिँ तिनै जनाले भन्नु नभन्नु भने है अनि । खसखसि छोडेर हिँडिदिउजस्तो लागेकोथ्यो तर हिँडिँन । सुनिँदैन ।' 'सधैयाम पो रहेछौ त है ?' 'त्यस्तो भइँदोको भएल मलाई छोडेर के जाँदो हो र सर ! पहिला मैले भनेको थैँ, अहिले पालाको पैचो फेरे भनेर मन बुझाएर बसेँ नि । फेरै त्यो दिनचाहिँ रक्सी नखाइ गाको भा हुने देख । सासुसुराले त न है गौरी के गर्छुँ ज्वाइँ लिन आउनु भाइ भनेर गए नि जाओस् बस्तो गरेका थैँ । तर ऊ बोक्न बासी हल्ली नि ! यस्तो जँझ्यासँग त मेरे नि जान्न भनेर । अनि म भित्रको बिरालोको लल्लु र एकैले घर फर्किएँ ।' 'अनि फेरिफेरि पनि गयो कि त्यति एकचोटि हो ?' 'रक्सी नखोडी लिन नखाउनु भनेकी थिई । भोलिदेखि खान्न भन्दाभैले यो काष्ठो पनि कहिल्यै छोड्न सकिन्न । अनि त जानलाई छुट्टा उचाल्न पनि सकिन्न ।' त्यसरी गौरीलाई लिन जाँदा रिता फर्केको भोला घरघोत्, हाटबजार र मेलापार एकै गरी विचर थियो । शनिवारको दिन, तुतेले सकिएकोले सोट्टारा बजारमा हाट भर्न फरेको रहेछ । म पनि फरेको थिएँ । झ्याप भेट भयो । उसले निकै मोलमोलाइ गरेर किनमेन सक्थ्यो र भड्गमा छिँदर एक बोलल लोकल रक्सी बिना सिलत रित्तियो । अलिबेरपछि अर्कै भयो । म उसका क्रियाकलापहरू निगरिनरेको थिएँ । एकैछिन्तमा बाजागाजाका साथ एक हुल मान्छे आँध लागे । उसले भोला बोक्नो र लुसुक भड्गमा छिर्नो । पाँच मिनेटजति अगाडि बढेपछि सधैं रोकिए । त्यहाँ भव्य भव्य चलिरहेको रहेछ । कोही खाने खाइरहेका थिए भने कोही नाच्न गाउनमा व्यस्त थिए । ऊ पनि अर्कै लाइनमा बस्यो र पासो कुरेर प्लेटभरि पुलाउ, काउलीको तरकारी, खसीको भोलवाला र कुखुराको फ्राइ मासु राख्यो । अब प्लेटमा थप केही चीज अट्ने ठाउँ थिएन । स्वाद निजिइन्छ खायो चन्चपले । र, कस्यो । त्यसपछि अरुले नै सानो प्लेटमा सही लियो । खायो । न्यापकिन पेपरले हातमुख पुछ्दै यताउता टहल्यो । लाग्यो यस्तो परिकार उसले अहिलेसम्म एकैसाथ कहिल्यै खाने अवसर पाएको थिएन । यसकै तराहारी स्वाद भएको खाना कहिलेकाहीँ गौरीले बनाउँथिन् र आफ्नै हातले खुवाउँथिन् । माया भिसिएको खानाको स्वाद आफ्नो ठाउँमा थियो र त्योभन्दा भन्दा स्वादिष्ट उनका कोमल हात लाग्यो । उसले आज पनि सदासै गौरीलाई सख्थो र सख्थो ती दिनहरू । जुन दिनहरू दुई ज्ञान एकजस्तै थिए र थिए एकअर्काको पीरमाथि बुझ्ने भएहरू । त्यो बेलाको कुरा जुनबेला ऊ रक्सी खान त के गन्ध पनि मन पराउँदैनथ्यो । मातेको मान्छे देखा दिन्न उख्यो र एकैले पनि बबैरउख्यो जँझ्याहाहरू.....' यो बेल्ने कुरा थियो ।

जसरी उसको जिन्दगीको एउटा पयो घोराए परेको थियो ठीक त्यसैगरी उसका हरेक घटनाहरू अत्यधिक र बेमेल लाग्ने भए । रक्सी पिउन शुक्रात गर्दो कहाने पनि अचमैको थियो उसको । साथीहरू जस्तै रक्सी र चुरोट बिँडीका अम्मनी भएपनि उसलाई यस्ता कुनतप्रति बल्लु घृणा थियो । बिहे पछाडि तिनै दैवीनहरूले

रक्सी खाएर सम्भोग गरे गौरी स्वल्प नहुने र श्रीमतीलाई सन्तुष्ट दिन सकिन्छ भनेर खुवाउन मरिक्ने गरे तर उसले मानेन । यद्यपि उसको भन्ना यस्तो कुरा खेनिरह्यो 'रक्सी खाएर सम्भोग गरे....' यसले उसलाई पछुयाइरह्यो । छोड्दै छोडेन । दिनभरि गौरी, गौरीका अइ विन्यास, उनीसँग भित्रिएका पलहरू सधैंथ्यो । कहिले रात पर्ला र खानापनि छिट्टिछुटा सकेर सँगै सुत्न पाइएल । दिनभरमा यही मात्रै कुरा खेनिरह्यो । र, राती शीतारमा काम सक्थ्यो ।

कै के न गरीला नै फर्किटनुहुन्छ तर दुई मिनेट पनि अडिग्न सक्नुहुन्न ।' उसलाई यो असह्य भयो । आफूलाई नामक सख्थो र साथीहरूको सन्तनाह अवसर र रक्सी नखाई आफ्नो काम पटकपटक थिक्थ्यो । अनि अखिरपर फर्केर सुत्थ्यो तर राम्रोसँग निदाएन । र, भोलिपल्टदेखि रक्सी नखान घर फर्कनै छोड्यो ।

उसले सोच्यो, यो कुनै दूलाबडाकै काजभोज हुनुपर्छ । जो पाथ्यो त्यहीले यत्रो घुसघामका साथ काँ यसरी खर्च गर्न सक्छ र ! जे होस् बर्षैबिँधको भोक आउँ भेटिँदो लाग्यो उसलाई । पेट छाम्यो, पुटुक्क उलसिएको थियो । सबैतिरबाट विचार गरिरह्यो र अन्तिममा भोजको आयोजकलाई फट्याउटै धन्यवाद दियो । हिँड्ने बेला उसलाई पेटमाथि सोच साँघो जुन मतासिब नै थियो । थक चुकाएर भनेसिँधे भोजको आयोजना गर्ने र यसको केन्द्रीय आकारण जो धेरै मान्छेहरूको भीडको बीचमा भएजस्तो ठानेर ऊ त्यहाँ लाग्यो । मिठान्न गरिकारले जिब्रो लट्ट्याइदिने, निशुकरूपमा नलेन मागेको भरपेट खान दिने मनकाठी धर्ममा सजजनबुन्दको दर्शन नगरी जाउ त शोभनीय हुँदैन भनेर ठायो ठाने । भीड छिचोल्दै उसले सकेसम्म घाँटी तनस्यएर सबैले हेरेतिर हेर्नो ।

सोफामा बिराजमान युगल जोडी जो मुक्कुराउँ मान्यजन्माट आशिर्वाद ग्रहण गर्दै थिए । उसलाई आफूले टेकेको घाँटी भासिँदै लाग्यो । एकैछिन्तमा टाटको घुमएर चक्कर लाग्यो र भाउन छुट्टेर आयो । सनानमा समेत हातपत नखेलेन खानको दुर्धन दृश्य जुन आफ्नै आँखा अगाडि घटिरहेको थियो र ऊ जसरीर त्यहीनर टिउ उभिएको थियो । उसलाई समय र स्वल्पको ख्याल हरायो । आफूले नखेको भिसँयो ।

हो, त्यहाँ गौरी न्न दुलहीको स्वागतामा सगर् बिराजमान थिइन् जो केही वर्ष अगाडिसम्म भोजको हजोरीको सहरै श्रीमतीको भूमिका निभाइरहेकी थिइन् । त्यतिमात्र कहाँ हो र ? एकैछिन्त अधिसम्पन्न गौरी र उनीसँग विताएका पन र उसले बनाएको खानाको स्वाद सभिरह्योको थियो ऊ । त्यसपछि भीडबाट फुट बाहिर निस्कियो र उकालो लाग्यो । म पनि उनीको पछिपछि लागें । ऊ त एक्लै फलफलाइरहेको थियो, 'साला आज स्वास्तीको बिहे बाइयो ? !.....'

गर्ग गर्दै हिँड्दा बाटो कटणी पनि सजिलोसँगै हुने र उजिय भूमिभए रहेका भान्साहरू पनि सुन्न पाइने लोभमा मैले बोताएँ ।

'ए भोला तिमी पनि यहाँ ! ल सँगै लागू !' एकछिन त छक्क पर्नो अनि फिस्न हाँस्यो । त्यो हाँसोमा पीडाको भाषा धेरै थियो कि आफूप्रतिको व्यथ्य धेरै थियो मैले ठ्यागउन सकिँन । अनि कुरा शुरु थियो । 'सर आज त मैले स्वास्तीको बिहे खाएँ नि ! !.....'

- नेपाली साहित्य घरबाट

बेवारिसे शवको अपमानजनक अन्त्येष्टि

काठमाडौं/होकाभिच
छिन् बिर्ताकै 'हुवास्' गन्तौछ।
भाँचिएका थोडा स्टुचर-अर्को
माथि बाँटिएका छन्। मुद्दे रगत-
रगतले लप्यतिरिएको छ। प्यासेबमा
रहेको स्टुचर माथि एउटा शव
राखिएको छ। बेवारिसे अवस्थामा
भेटिएको उक्त शव अस्थिपञ्जर मात्रै
बाँकी रहेको अवस्थामा छ।

यो दृश्य महाराजगञ्ज
स्थित विभूतन विरबिधानलय (विबि)
मेडिकल इन्स्टिच्युट अन्तर्गतको
'फर्निच मेडिसिन' विभागको हो।
यसको ट्याबल पछाडि छ- 'मर्बरी
कोडरम'। त्यसको छेउमा एउटा
ठूलो फ्रिज छ। फ्रिज माथिल
टेम्पेचरमा चर्किरहेको छ। अहाँ,
पोस्टमार्टम गर्न त्याइएका नास
(शव) राखिन्छन्। पहिल्या भएका
नास पोस्टमार्टम पछि आफन्तलाई
जिम्मा लगाइन्छ।

तर, पहिचान हुन
नसकेका र पहिचान भए पनि कोही
आफ्नो मान्छे नभएका बेवारिसे
लासलाई 'कोडरम'मा राखिन्छ।
फर्निच मेडिसिन विभागमा वर्षिक
सयौंको संख्यामा बेवारिसे अवस्थाका
लासहरू राखिन्छन्। बेवारिसे
लासलाई आफन्त जिन आएको
सङ्ख्यामा पहिचान गर्न चिकित्सकले
वुट्टे दात निकालेर राखेका हुन्छन्।
किनिको पहिचान आगमा भए
परीक्षण गरेर त्यो लास दिन
सकिनेछ।

गएको सोमबार शिखा
अवस्थाल महाराजगञ्ज पुरदा
'कोडरम' भित्र लामसथि लास गडारे
राखिएका थिए। यी लासलाई
पहिचान गर्न सजिलो होस भनेर
शरीरमा 'ट्याग' लगाइएको छ।
केही नास टेबलमा राखिएका छन्
भने धेरैजसो भुट्टाएर छाटिएर राखेको
अवस्थामा छन्।

जिवाहरूका भनाइमा
बेवारिसे हुन आरू लासहरू यसरी
राख्न पाइन्छ। बेवारिसे वा पहिचान
नभएका लास पोस्टमार्टमपछि
छेउछेउमा राखिन्छन्। यसरी
राख्दा एक लासले अर्को लासलाई
नछुने तर कोलडरममा व्यवस्थित
गरेर राख्नुपर्छ।

उनीहरूका भनाइमा,
बेवारिसे लासको खोजी गर्दा पनि
कोही आफन्त फेला नगरे वा
आफ्नैले खोजी नगरेको अवस्थामा
राख्नुले नै गडोर राख्नुपर्छ।
किनिक, कुनै पनि समयमा कोही
आफन्त लास लिन आएको सङ्ख्यामा
सन्तुष्ट गरेर कुनै आश दिन सकिनेछ।
२०७२ सालको भूकम्पपछि शिखा
अवस्थाल परिसरमा गडारे राखिएका
केही लासहरूबाट अंग निकालेर
आफन्तलाई दिइएको उदाहरण
पनि छ।

तर, नेपालकै शवभन्दा
बढी पोस्टमार्टम हुने तथा बेवारिसे
शव आउने 'त्रिवि' शिखा
अवस्थालको फर्निच मेडिसिन
विभागको माथिको दृश्य कुसुन थियो।
जसले नेपालमा कार्यरत चिकित्सा
समाजशास्त्री डा.ड।मधुसूदन
पाण्डुनले न्युनतम सांस्कृतिक सम्मान
र यसमा समाज र राज्यको भूमिका
माथि प्रश्नहरू प्रश्न उठाउँछ।

**बेवारिसे लास
नसत्तालसम कसरी माथपुर्ण,
कसरी खान्नाएर हेरेर ?**

(क) करिव ४०-४२
वर्षीय एक पुरुष। मन्दिर, पाटी,
सडकमा बस्ने गर्छ। मारेर गुजारा
चलाएका थिए। एक वर्ष अगाडि
जाउनाखेल प्रहरी परिसरले उनलाई
सडकमा अचेत अवस्थामा भेटेयो र,
उपचारका लागि पाटन स्वास्थ्य
विज्ञान प्रिष्ठानमा पुर्यायो।

चिकित्सकका अनुसार
अध्याधिक मटिरा पिउने गरेका
कारण शरीरका विभिन्न अंग फेस
भएर उनको मृत्यु भएको थियो।
चिकित्सकले पोस्टमार्टम गरे।
धेरै मटिरा पिउने गरेका कारण
'कलेजो ह्यामर' भइसकेको देखियो।

अवस्थालको फर्निच
विभाग, जाउनाखेल प्रहरी परिसर
र ललितपुर महानगरपालिकाले
मुक्त व्यक्तिको आफन्त खोजी गरे।
महिलासम्म पनि केही खोज्न आइएन।
तीन महिनासम्म पनि लास बुझ्न
कोही नआएपछि 'बेवारिसे लास' को
सूचीमा राखेर अवस्थाले जाउनाखेल
प्रहरी परिसरलाई जिम्मा लगायो।
पछि, प्रहरीले पशुपति आर्यघाटमा
पुर्यायो।

(ख) लकडाउनको समय
थियो। सबैतिर व्यापार, व्यवसाय

बन्द। मजदुरी गरेर खाँने व्यक्तिका
लागि विभिन्न संस्थाले विहात-बेतुका
खानाको व्यवस्था गरेका थिए।
पशुपति क्षेत्रमा 'बेवारिसे' व्यवस्थापन
तथा पुर्जीजन केन्द्र' ले पनि गरिब,
अहासका लागि खाना बाँड्ने काम
गर्दथे।

अन्दाजी, ४०/४२ वर्षका
एक जना व्यक्तिलाई विहात-बेतुका
खाना खात आउँथे। एक दिन
अचानक राति सुतेको अवस्थामा
उनको मृत्यु भयो। गौशाला प्रहरी
होमले पोस्टमार्टम गर्न त्रिवि
अवस्थाल, महाराजगञ्ज पुर्यायो।
उनको मृत्युको कारण 'मलेरि' देखियो।
समाजसेवी सपना राखेका मारका
अनुसार ती व्यक्ती लेखन काममा
रोक्न थिए। महिनासम्म उनको
पहिचान खुल्न नसकेपछि मारले नै
अन्तिम संस्कार गरेर बिदा गरिन्।

(ग) काठमाडौं महानगर
पालिका वडा नम्बर १३ टंकेचर
(मन्दिर) क्षेत्रमा अन्दाजी ३८ वर्षीय
पुरुष मारेर आफ्नो विहात-
बेतुकाको भोक टार्ने गर्थे। गएको
वर्ष १६ मा प्रहरीले उनलाई अचेत
अवस्थामा फेला पारे र उपचारका
लागि हुमा सेन्टरमा भर्ना गर्‍यो।
केही दिनपछि उनको मृत्यु भयो।

कस्मिमाटी प्रहरी नछुले
त्रिवि शिखा अवस्थाला पोस्टमार्टमको
लागि ल्यायो। तर, फर्निच
विभागले तीन महिनासम्म पनि उक्त
शवको सन्तुष्ट हुन नसकेको र
लास राखे तथ्यांक अभाव भई
दुर्गन्ध फैलिएर वातावरण प्रदूषित
हुन अवस्था आएको भनेर त्यो लास
कस्मिमाटी प्रहरी वृत्तको जिम्मा
लगायो। प्रहरीले आर्थिक पुर्यायो।

(घ) ६ फागुन २०७९
भएन, मरेपछि किन लासको
सोझोझग गर्नु भनेर पनि सार्ने
दिनै। 'बेवारिसे लास भेटिएपछि
कानुनी प्रक्रिया पनि फर्माइन्छ। यस्ता
लास भेटिएपछि प्रहरीले नजिकैको
पोस्टमार्टम हुने अवस्थालमा लेखाउनु
र आफन्तको खोजी गर्छ। ३२
दिनसम्म खोजी गर्दा पनि आफन्त
नभेटे त्यो लासलाई प्रहरीले
फर्निच मेडिसिन विभागमा
बुझाइदिन्छ।

तीन महिनासम्म पनि
कोही बुझ्न नआए कोलडरमको चोरी
हेरेर प्रहरीलाई बुझाउने डा. चौधरी
बताउँछन्। यसरी विभिन्न शिखा
अवस्थालका फर्निच विभागमा
भई वर्षिक ८० देखि १०० वटा
बेवारिसे लास आइपुग्छन्।

एउटा मानिस बेवारिसे
हुनुमा विभिन्न कारण हुन्छन्।
चिकित्सा समाजशास्त्री डा.सुवेदीका
विचारमा, 'सडकमा मानिस खात
नभएर भोकभोकै मरिरहेको छ।
उपचार नपाएर मरिरहेको छ। के
बसमा हाड्यो, परिचार, समाज र
राष्ट्र जिम्मेवार छैन ?' डा.
सुवेदीका विचारमा कुनै मानिस
बेवारिसे हुनु परिचार, समाज र
मानव-मानवबीचमा भएको ठूलो
छाडको निम्ति पनि हो।

कुलतले बेवारिसे हुने
अधिकांश सम्पन्न वर्गका हुन्छन्।
लागुपर्दार्थ तथा मादक पदार्थ सेवनकै
कारण उनीहरू सडकमा पुग्छन्।
जसका कारण परिवारमा सम्बन्ध
राख्ने र नशामा डुबेका मानिसलाई
सहजै घरपरिवारले
फर्काउन पनि सक्दैनन्।

यस्ता मानिस आफ्नै
सुनियोजमा रमाइरहेका हुन्छन्। यसरी
बेवारिसे हुन पुगेका मानिसले
आफन्त पुग्नासकैका हुन्छन्।
उनीहरू सडक, पाटी र मट-मन्दिर
मा बसेर जीवन धानिरहेका छन्।
पछि, त्यसको समय छोरि-
छोरी विदेश बसेको कारण धेरै जेष्ठ
नागरिक बेवारिसे बन्न पुगेको डा.
सुवेदी बताउँछन्। 'छोरा-छोरी
विदेशमा छन्। बुढाबुढी यहाँ एकै

हुन्छन्। अत्यन्तसम्म कोही कसैले
लापिरेको अवस्थामा पनि यस्ता
बुढाबुढी बेवारिसे हिसाबले गर्छन्'
डा. सुवेदी भन्छन्, 'नेपालमै भए
पनि घरपरिवारबाट हेला भएर
सडकमा पुगेका जेष्ठ नागरिक पनि
बेवारिसे रूपमै मर्छन्।'

श्रीमान-श्रीमती छुट्टिएर
बसेका, छोरा-छोरीसँग भगडा
परेर सडकपट्टी, मन्दिरमा आफ्नो
जीवन धान्दै आएकाहरू पनि
जीवनका अन्तिम दिनमा बेवारिसे
हुने जोषिम रहन्छ। चिकित्सकका
अनुसार, यसरी बेवारिसे बन्न
पुगेकाहरू मादकपदार्थ तथा
लागुपदार्थको लतमा फँसिसकेका
हुन्छन्। जसको कारण उनीहरूको
शरीरका विभिन्न अंग फेस भएर
बाटोघाटो र जंगल आसपासमा मृत्यु
हुन पुग्छ।

त्रिवि शिखा अवस्थालका
फर्निच विभाग प्रमुख डा.गोपाल
चौधरीका भनाइमा, बेवारिसे लास
विभिन्न प्रकृतिका हुन्छन्। पहिलो,
मन्दिर, सडकमा मारेर खाँने। दोस्रो,
तुलनात्मक रूपमा सम्पन्न वर्गका
पुरुषहरू भए पनि कुनै आफन्तले
लिन नछुले। तेस्रो, अवस्थालमा
ल्याएर उपचार हुँदाहुँदै व्यक्तिले
छोडेर गएका।

बेवारिसे शव व्यवस्थापन
गर्दा आएका समाजसेवी सपना
राखेका मारका भनाइमा फर्निच
लास पहिचान भए पनि सम्पन्न
वर्गका मानिसले त्यसलाई लीकार
गर्दैनन्। 'बेवारिसे लास पहिचान
हुन्छ। उ वर्षीय छि बाटोमै मागेर
बसेको हुन्छ। परिचारालाई मेरो
सन्तान हो भन्न पनि राम्रो लाग्छ।'
मार भन्छन्, 'बाँदासम्म त हाड्यो
भएन, मरेपछि किन लासको
सोझोझग गर्नु भनेर पनि सार्ने
दिनै।' बेवारिसे लास भेटिएपछि
कानुनी प्रक्रिया पनि फर्माइन्छ। यस्ता
लास भेटिएपछि प्रहरीले नजिकैको
पोस्टमार्टम हुने अवस्थालमा लेखाउनु
र आफन्तको खोजी गर्छ। ३२
दिनसम्म खोजी गर्दा पनि आफन्त
नभेटे त्यो लासलाई प्रहरीले
फर्निच मेडिसिन विभागमा
बुझाइदिन्छ।

तीन महिनासम्म पनि
कोही बुझ्न नआए कोलडरमको चोरी
हेरेर प्रहरीलाई बुझाउने डा. चौधरी
बताउँछन्। यसरी विभिन्न शिखा
अवस्थालका फर्निच विभागमा
भई वर्षिक ८० देखि १०० वटा
बेवारिसे लास आइपुग्छन्।

सुबैभान्ना बढी बेवारिसे
लास बामाटीको अवस्थामा भेटिन्छन्।
चालु आर्थिक वर्षको तथ्यांकलाई हेर्दा
बामाटी वर्षमा १११, मधेशमा ७०,
लुम्बिनीमा ४९, गण्डकीमा ४०
बेवारिसे लास भेटिएका छन्।
कोशीमा १८, काठमाडौं उपत्यकामा
९ र मधुपश्चिम प्रदेशमा ३ बेवारिसे
लास भेटिएका छन्।

सुबैभान्ना बढी पुरुषको
लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

'प्रश्न-गरेर ४० देखि ६०
वर्षका बेवारिसे लास आउँछन्।
अधिकांशको सडकपट्टीमै मृत्यु भएको

लास भेटिएको छ। पछिमा चार
वर्षको तथ्यांक हेर्दा १ हजार ३७
पुरुष, २२४ महिला, २१ बालक,
१६ बालिका र ६० वटा कंगाल
बेवारिसे अवस्थामा भेटिएका छन्।
फर्निच चिकित्सकका
अनुसार धेरैजसो बेवारिसे मानिसको
मृत्युको कारण कलेजो फेस, फोक्सो,
मृत्यु, मिर्गौला पिन फेस भइसकेको
हुन्छ।

हुन्छ' डा. चौधरी भन्छन्, 'अध्याधिक
मटिरापान गरेका कारण शरीर
सुन्निएको, पहिलो भएको तथा
शरीरमा संक्रमण भइसकेको हुन्छ।'
पाटन स्वास्थ्य विज्ञान

प्रतिष्ठानको फर्निच विभागमा
कार्यरत डा. सिर्जना कुँवरका
अनुसार जाडो समयमा बेवारिसे लास
धेरै संख्यामा आइपुग्छन्। 'चिसो
मुख्य कारण हो' डा.

